

Vitalij Perkun: Piecz?? jako forma symboliczna

Vitalij Perkun: Piecz?? jako "forma symboliczna"

Zach?camy do ods?uchania nagrania seminarium, które odby?o si? w trybie online 9 grudnia 2020 roku.

[Vitalij Perkun - Piecz?? jako forma symboliczna \[1\]](#)

Przydatne informacje?ród?o: [vimeo](#) [2]

Data wydarzenia: 09-12-2020

Imi? i nazwisko prowadz?cego / wyk?adowcy: dr Vitalij Perkun

Piecz?? stanowi ?ród?o historyczne, ikonograficzne oraz epigraficzne. Mo?e by? tak?e traktowana jako dzie?o sztuki. Piecz?? z obrazem oraz inskrypcj? przedstawiaj? kapitalny materia? do badania sztuki, jej styl?w, a tak?e cz?owieka w czasie i przestrzeni. Niczym "szk?o powi?kszaj?ce" Antonioniego, piecz?? wizualizuje ró?ne poziomy wiedzy o cz?owieku. Przekazuje w specyficzny spos?b ca?? palet? ?ycia i sposobu my?lenia, zachowania i stopni hierarchii ludzi przez wieki historii.

Piecz?cie woskowe wisz?ce przy pergaminach (w miseczkach, na r??nokolorowych sznurkach jedwabnych) w swojej ca?ej okaza?o?ci pokazuj? estetyczny spos?b uj?cia przestrzeni dokumentu, jego semiotyk?. Patrz?c na konstrukcj? pergamin w ca?o?ci wida?, ?e piecz?? zajmuje odpowiednie miejsce w ca?ej, logicznie przemy?lanej architektonice dokumentu. Ameryka?sko-francuska badaczka B.M. Bedos-Rezak s?uszenie stawia tez?, ?e konstrukcja dokumentu ?redniowiecznego z piecz?ci? w??cznie wizualizuje Pismo ?wi?te, tym samym pokazuj?c i? jej autorami byli duchowni skrybowie. Ttronowe piecz?cie królewskie przedstawiaj? teologie polityczn? ?wczesnej w?adzy: król na tronie w tle gotyckiego wyposa?enia architektonicznego pokazuje mocne zakorzenienie idei w?adzy doczesnej z ide? w?adzy sakralnej. Taki materia? ikonograficzny przedstawia wizualizacje koncepcji Ernsta H. Kantorowicza o dw?ch ci?ach króla (sacrum i profanum).

Piecz?? mo?na rozpatrywa? jako metafor?. Ju? Pismo ?wi?te prezentuje nam role ? miejsce piecz?ci w narracji kultury judeo-chrze?cija?skiej, np. Pierre Abelard pos?ugiwa? si? topos?em piecz?ci dla wyja?nienia natury Trójcy ?wi?tej. Piecz?? jest cennym materia?em tak?e jako element poznania. Rajmund Lull w swoich Ko?ach poznania rzeczywisto?ci zamie?ci? piecz?cie jako znaki, przez pryzmat kt?rych poznajemy prawa rzeczy obecnych. Kartezjusz, Kierkegaard, Foucault pos?ugiwali si? poj?ciem piecz?ci dla precyzowania swoich koncepcji. Piecz?? doskonale mie?ci si? w koncepcji poznania Leibniza, wed?ug kt?rej: je?li jedna rzecz mo?na pozna? bez znajomo?ci drugiej, lecz tej drugiej nie da si? zrozumie? bez zg??bienia pierwszej, to o pierwszej nale?y naucza? przez drug?.

Podobnie mo?na rozpatrywa? tematy historii Ko?cio?a, pa?stwa, szlachty, mieszcza?stwa, czy instytucji – ich piecz?cie umo?liwiaj? zg??bienie tych warstw wiedzy, kt?re nie zawsze mo?na pozyska? poprzez ?r?d?a pisemne, drukowane lub ustne. Piecz?? w b?yskotliwy spos?b pokazuje osobliwo?ci ustrojowe, zachodz?ce wskutek zmian politycznych. Dwuj?yczne, a nawet trójj?yczne piecz?cie gminne w Galicji Wschodniej w okresie austriackim (polsko-ruskie, polsko-niemiecko-ruskie), czy na Zakarpaciu w okresie mi?dzywojennym (rusko-czeskie) przedstawiaj? w zwi?z?y spos?b nie tylko specyfik? etnicznej spo?eczestwa, lecz i form? jej eksponowania. Piecz?? z obrazem oraz inskrypcj? wizualnie uwypukla elementy kulturowego oraz religijnego pogranicza.

W my?l wielokrotnie powtarzanej przez Paula Ricoera tezy "symbol zawsze daje do my?lenia" obraz na piecz?ci informuje w spos?b dostosowany do konwencji swojej epoki. Odszyfrowania tego, co nam chce przekaza? obraz pozwala na zrozumienia kod?w przedstawianej przez niego kultury. Konfrontowanie piecz?ci z obrazami malarskimi oraz innymi materia?ami ikonograficznymi pokazuj? sigilla jako m?wi?ce obrazy epoki.

Dr Vitalij Perkun, historyk, pracownik naukowy Instytutu historii Ukrainy NANU. Autor monografii z zakresu sfragistyki («...? ????????? ??????????»: ? ??????? ??????? ????????????? ?????? ?? ????????????????? ??????? (???XVIII- XX ??.), ??? 2002; Katalog pieczęci z ziem ukraińskich ze zbiorów Profesora Mariana Gumowskiego, Warszawa 2011), kultury ukraińskiej (?????????? ???????, ??? 2013). Kręgi jego zainteresowań naukowych obejmuje nauki pomocnicze historii, sfragistykę, ikonografię historyczną, antropologię historyczną, antropologię obrazu, przemiany ustrojowe krajów Europy Środkowo-Wschodniej, pogranicze polsko-ukraińskie.

SEMINARIA NAUKOWE IEiAK - w trakcie seminariów badania prezentują pracownicy instytutu, a także antropolodzy i przedstawiciele pokrewnych dyscyplin z kraju i ze świata. To okazja do zapoznania się z najnowszymi badaniami i swobodnej dyskusji w kameralnej atmosferze. Spotkania są otwarte dla publiczności. Serdecznie zapraszamy wszystkich zainteresowanych: zarówno badaczy, jak i studentów, absolwentów oraz wszelkie osoby, którym bliska jest tematyka seminariów. [Więcej o seminariach](#) [3]

[Nagrania dotychczasowych seminariów IEiAK](#) [4]

Adres URL źródła: <https://dev.etnologia.uw.edu.pl/wokol-etnologii/mediateka/vitalij-perkun-pieczec-jako-forma-symboliczna>

Odniesienia

[1] <https://dev.etnologia.uw.edu.pl/file/vitalij-perkun-pieczec-jako-forma-symboliczna>

[2] <https://vimeo.com/490778675>

[3] <http://www.etnologia.uw.edu.pl/wokol-etnologii/seminaria/seminaria-ieiak>

[4] <http://www.etnologia.uw.edu.pl/wokol-etnologii/mediateka>